

Prostanthera is bescheiden van omvang maar prominent aanwezig met zijn rijke bloei en sterk geurende loof. Op een beschutte en zonnige standplaats zijn verrassende resultaten te boeken. Extra is zijn wintergroene uitstraling.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto's: www.visionpictures.com

Prostanthera maakt deel uit van de lipbloemfamilie, de Lamiaceae. Tot die familie behoren veel rijkbloeiende planten met vaak geurend blad. Thymus, Rosmarinus, Perovskia en Lavandula zijn enkele voorbeelden bij de heesters. Zo maar een paar vertegenwoordigers uit de groep vaste planten zijn Lamium, Phlomis en Physostegia.

Het geslacht telt circa 100 soorten die allemaal in Australië te vinden zijn. Daarbuiten is het lange tijd een onbekende plant geweest maar de laatste jaren hebben diverse kwekers ervoor gekozen om enkele soorten op hun sortimentslijst te plaatsen. De geslachtsnaam Prostanthera is een samenvoeging van de Griekse woorden prosthèkè, dat aanhangsel betekent, en anthèra, letterlijk te vertalen als helmknop. Tijdens het beschrijven van de eerste soorten van dit plantengeslacht viel op dat deze allemaal een spoorvormig aanhangsel aan de rugzijde van helmknoppen hadden.

KNIPVORM

Voor bijna alle Prostanthera-soorten geldt dat ze in hun land van oorsprong uitgroeien van heester tot kleine boom. Overigens komen de planten in cultuur zelden boven de 1,5 meter. Door geregeld te snoeien zijn de heesters compact te houden en wordt de rijke bloei gestimuleerd. Kenmerkend voor alle soorten is het aromatische loof. *P. cuneata* groeit in de staat Victoria en op Tasmanië. Het is de soort die verreweg de meeste vorst verdraagt. In beschutte tuinen in Engeland zijn voldoende voorbeelden te zien van exemplaren die er al vele jaren groeien. Voor Nederland geldt dat een beschutte standplaats uit de koude oostenwind een vereiste is. Verder is zon en een niet te natte grond gewenst. De soort vormt een compacte wintergroene heester die gemiddeld een halve meter in doorsnede haalt. Wie geregeld snoeit, krijgt een compacte struik die geheel bedekt is met kleine blaadjes. Die ovaalronde blaadjes - de soortnaam *cuneata* betekent wigvormig en

Prostanthera cuneata 'Alpine Gold'

Prostanthera; rijk bloeiend en sterk geurend

verwijst naar de basis van het blad - van maximaal een halve centimeter groot staan dicht opeen en wie ze lichtjes tussen de vingers fijnwrijft, ruikt de sterke geur. Vrij vertaald heet de struik in Engelstalige landen de Alpine muntstruik. Ondanks dat het blad sterk geurt, is *P. cuneata* geen kruidenplant voor gebruik in de keuken. Omdat snoei goed wordt verdragen, is de heester natuurlijk wel een aanwinst in de kruidentuin als haagplant of in geknipte bol- of blokvorm. Sowieso zijn snoeivormen van deze heester ook goed bruikbaar in de vasteplantenborder of in pot op terras of balkon.

GEELBONT

In de vroege zomer verschijnen witte bloemen. In het hart van de bloem bevindt zich een kleine paarse vlek en op de bloemlip zit een lichtgele vlek. De bloei is in Australië jaarrond maar vindt in Nederland vooral in de vroege zomermaanden plaats. Er is een zuilvormige cultivar 'Fastigiata' en een cultivar met de naam 'Alpine Gold'. Deze laatste is gevonden in de Australische staat Victoria en valt vooral op met de gele kleur van het jonge loof. Soms is dat jonge loof geheel geel van kleur, soms ook is alleen de bladrand

geel. *P. incisa* is een forse bladverliezende heester die in Australië maar ook in Mediterrane landen uit kan groeien tot een kleine boom. In het vroege voorjaar is de plant overdekt met lila bloemen die een donkergekleurde keel hebben. Omdat de plant gemakkelijk bloeit, wordt hij vaak als seizoensplant gekweekt. In het voorjaar bloeiend aangeboden, gaat de bloei vaak door tot in oktober. Het in de winter overhouden van deze soort is lastig.

DROOG

Wie Prostanthera in de eigen tuin wil proberen, moet daarvoor een droge zonnige plek uitzoeken. Goed gedraineerde grond is een must en vooral gedurende de winter moet er beschutting zijn tegen de koude oostenwind. Volle zon is niet noodzakelijk want in de lichte schaduw onder een transparante boom bijvoorbeeld is de groei en bloei zeker ook voldoende. Wie wil snoeien, doet dit het beste direct na de bloei zodat zich nieuwe knoppen vormen voordat de winter invalt. Vermeerdering vindt plaats door het stekken van half gerijpte twijgen. Door de stekken geregeld te toppen, vormen zich mooie bossige planten.